

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Факультет № 3

Кафедра педагогіки та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Методологія та технології проведення тренінгів**»
обов'язкових компонент другого (магістерського)
рівня вищої освіти, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»,
спеціальність 053 «Психологія»

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21.12.2023 № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 3
Протокол від 20.12.2023 № 13

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін ХНУВС
Протокол від 21.12.2023 № 11

Розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та психології
(Протокол від 14.12.2023 № 20)

Рецензенти:

1. Начальник кафедри психології та педагогіки Національної Академії Національної гвардії України, кандидат психологічних наук, доцент – Ларіонов С.О.
2. Доцент кафедри педагогіки та психології факультету № 3 ХНУВС, кандидат психологічних наук, доцент – Доценко В.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3,0 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 6	другий (магістерський) рівень вищої освіти, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 053 «Психологія»	Навчальний курс № 1 Семестр № 2 Вид контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання Лекційні заняття – 12 год; Практичні заняття – 36 год; Самостійна робота – 42 год; Індивідуальні завдання. Розробка програми тренінгу		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія та технології проведення тренінгів» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними підходами сучасного психологічного тренінгу, засвоєнні теоретичних і методичних основ психологічного тренінгу, як метода практичної психології, набутті вмінь і навичок з аналізу функціонування тренінгових груп та групової динаміки, розробки та проведення психологічного тренінгу, а також моніторингу його ефективності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія та технології проведення тренінгів» є:

- опанування системою знань щодо основних теоретичних положень в межах основних психологічних шкіл відносно завдань, мети та сутності психологічного тренінгу; загальних принципів, етичних засад, структури та етапів його проведення; базових методів та особливостей групової динаміки та інш.;

- оволодіння вміннями управління тренінговим процесом, застосуванням різних тренінгових методів, відпрацювання навичок розробки тренінгових програм та самостійного проведення тренінгових занять.

Міждисциплінарні зв'язки: Теоретико-методологічні проблеми психології, соціальні та політичні конфлікти, кризова психологія, психологічна допомога при гострій травмі, сучасні психологічне

консультування в мультикультуральному просторі, психологічні практики, соціальна робота та психологічна служба.

Очікувані результати навчання: в результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- історію розвитку групових форм психологічного впливу;
- сучасні групові методи практичної психології;
- методологічні засади та класифікацію психологічного тренінгу;
- основні принципи і види психологічного впливу, розуміти логіку конструктивного тренінгового впливу;
- психологічні особливості тренінгової групи та розвитку групової динаміки;
- головні характеристики навчання дорослих;
- особливості особистісної динаміки учасника тренінгу;
- основні підходи до створення тренінгів;
- етапи підготовки тренінгової програми;
- прийоми створення тренінгових технік;
- сфери застосування тренінгових форм роботи;

Вміти :

- вільно володіти поняттями та категоріями, що розкривають суть предмету;
- проводити тренінги різної спрямованості, з різним методологічним підґрунтям та для різних категорій замовників.
- орієнтуватися в сучасних формах групового соціально-психологічного тренінгу;
- добирати відповідні методи проведення соціально-психологічного тренінгу;
- управляти динамікою групи в процесі тренінгу;
- застосовувати основні тренінгові методи, аналізувати принципи структурування ігротехнічних вправ та способи їх використання;
- розробляти програми та алгоритми проведення психологічного тренінгу, конструювати сценарії тренінгового заняття;
- реалізовувати тренінгові програми в різних сферах діяльності людини;
- розробляти методичні та роздаткові матеріали до тренінгу;
- вивчати потреби та реагувати на актуальні запити учасників групи;
- здійснювати рефлексивний аналіз власної діяльності у ролі ведучого.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та

	невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

3 Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. «Тренінг як інноваційна методика навчання».

Тренінг як інтерактивна форма соціально-психологічного навчання. Основні форми взаємодії ведучого та учасників під час проведення занять. Відмінності між викладанням і тренінгом. Тренінг. Сильні і слабкі сторони тренінгових форм. Переваги тренінгових форм навчання.

Тема № 2. «Особливості навчання дорослих».

Головні характеристики навчання дорослих. Основні принципи роботи з дорослими. Інноваційні технології (методи) та форми навчання дорослих. Умови ефективного навчання дорослих. Тренінгові технології в освіті дорослих. Особливості навчання дорослих (модель для тренінгу Д.Колба).

Тема № 3. «Технологія фасилітації в цифровому просторі».

Фасилітація. Основні відмінності від традиційного підходу. Педагогічна фасилітація як умова продуктивності навчально-виховного процесу. Загальний огляд застосування методики фасилітування роботи в малих групах. Методи фасилітації. Характеристики ефективного фасилітатора малої групи. Робота з проблемними особами та групами.

Тема № 4. «Сучасні методи психологічного тренінгу».

Поняття методу в СПТ. Особливості підбору тренінгових методів. Основні види методів тренінгу та їх загальна характеристика. Метафоричні асоціативні карти (МАК) в соціально-психологічному тренінгу.

Тема № 5. «Прийоми створення тренінгових технік».

Загальна класифікація підходів до створення тренінгів. Кубізм. Спонтанний підхід. Асоціативний підхід. Технологічний підхід. Схема програми тренінгу. Етапи підготовки тренінгової програми. Психотехнічний конструктор. Створення необхідних тренінгових технік.

Тема № 6. «Аналіз проектів учасників».

Презентація тренінгових програм та їх аналіз. Обмін думками. Зворотній зв'язок. Супервезійне супроводження. Особливості застосування різноманітних тренінгових методів та форм проведення та організації групи при виконанні тренінгових вправ. Навички управління групової динамікою. Індивідуальне консультування за підсумками тренінгу. Організація процесу рефлексії індивідуальних досягнень учасників в процесі СПТ.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2							
Тема № 1. Тренінг як інноваційна методика навчання		2		2		2	залік
Тема № 2.Особливості навчання дорослих		2		2		4	
Тема № 3. Технологія фасилітації в цифровому просторі.		2		4		4	
Тема № 4. Сучасні методи психологічного тренінгу		4		4		6	
Тема № 5. Прийоми створення тренінгових технік		2		4		6	
Тема № 6. Аналіз проектів учасників.				20		20	
Всього:	90	12	-	36	-	42	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1 «Тренінг як інноваційна методика навчання».		
<p>1. Розглянути особливості становлення групових методів психотерапії і практичної психології.</p> <p>2. Проаналізувати уявлення про співвідношення понять «групова психотерапія», «групова психокорекція», «психологічний тренінг», навчання. Проаналізувати основні цілі та задачі "тренінгу.</p> <p>3. Розглянути існуючі підходи щодо класифікація психологічних тренінгів</p> <p>4. Проаналізуйте відмінності між викладанням і тренінгом.</p> <p>5. Визначте сильні і слабкі сторони тренінгових форм.</p>		<p>Основна: 2,3,4 Допоміжна: 1,2,4 Інформаційні ресурси в Інтернеті: 2-7,12,13,16,17</p>
Тема №2. «Особливості навчання дорослих».		
<p>1. В чому полягають головні характеристики навчання дорослих.</p> <p>2. Визначити основні принципи роботи з дорослими.</p> <p>3. Проаналізувати інноваційні технології (методи) та форми навчання дорослих.</p> <p>4. Описати умови ефективного навчання дорослих.</p> <p>5. Визначити та охарактеризувати тренінгові технології в освіті дорослих.</p> <p>6. Розглянути умови ефективності навчання дорослих.</p> <p>7. Розкрити сутність моделі експериментального навчання Д. Колба.</p> <p>8. Визначити стилі навчання.</p>		<p>Основна: 2,3,5,7,8 Допоміжна: 1,2,3 Інформаційні ресурси в Інтернеті: 1,2,8-11,17,19</p>
Тема № 3. «Технологія фасилітації в цифровому просторі».		
<p>1. Виокремити особливості форм взаємодії ведучого та учасників під час проведення занять.</p> <p>2. Проаналізувати основні відмінності фасилітації від традиційного підходу</p> <p>3. Розглянути сутність педагогічної</p>		<p>Основна: 1,2,3,6,8 Допоміжна: 4,8 Інформаційні ресурси в Інтернеті: 12,13,16,20,21</p>

	<p>фасилітація як умови продуктивності навчально-виховного процесу.</p> <p>4.Охарактеризувати особливості застосування методики фасилітування роботи в малих групах.</p> <p>5.Визначити сутність методів фасилітації.</p> <p>6.Розглянути загальні характеристики ефективного фасилітатора малої групи .</p> <p>7.В чому полягає робота з проблемними особами та групами.</p>	
<p>Тема № 4 «Сучасні методи психологічного тренінгу».</p>		
	<p>1. Розглянути особливості використання групової дискусії в СПТ</p> <p>2. Проаналізуйте феномен гри в СПТ та опишіть види ігор, що застосовуються на тренінгу.</p> <p>3. Визначте особливості використання психогімнастичних методів на тренінгу.</p> <p>4. Надайте характеристику арт-методів та розкрийте особливості їх застосування.</p> <p>5. Визначте в чому полягають переваги та недоліки метод кейсів</p> <p>6. Визначте особливості застосування психологічних тренажерів та вправ-криголамів.</p> <p>7. Охарактеризуйте особливості використання метафоричних асоціативні карти (МАК) в соціально-психологічному тренінгу.</p>	<p>Основна: 1-4,6,7</p> <p>Допоміжна: 1,2,3,4</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті: 2-5, 7,8,12,13,15,16,18</p>
<p>Тема № 5. «Прийоми створення тренінгових технік».</p>		
	<p>1. Загальна класифікація підходів до створення тренінгів.</p> <p>2. Опишіть схему програми тренінгу.</p> <p>3. Опишіть особливості створення необхідних тренінгових технік.</p> <p>4.Проаналізуйте схему програми тренінгу.</p> <p>5.Опишіть етапи підготовки тренінгової програми.</p> <p>6.В чому полягає загальний алгоритм тренінгового дня.</p> <p>7.На що необхідно звертати увагу при побудові програми тренінгу.</p>	<p>Основна: 2,3,8</p> <p>Допоміжна:1,2, 4</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті: 2-7, 12,13,16,18</p>

Тема № 6. «Аналіз проектів учасників».		
	1.Опишіть процедуру вибору теми тренінгу, мету та цільову аудиторію 2.Охарактеризуйте особливості та етапи написання власної тренінгової програми. 3. Проаналізуйте технологію підбору тренінгових методів та вправ. 4.Обґрунтуйте вибір власної манери ведення тренінгу. 5.В чому полягають особливості дотримання рамкових умов проведення тренінгу. 6.Ко-тренерство та його переваги. 7.Посттренінгові процедури та особливості їх вибору.	Основна: 1-7 Допоміжна: 1-8 Інформаційні ресурси в Інтернеті: 1-21

5. Індивідуальні завдання

5.1.1 Теми індивідуальних тренінгів.

1. Актуалізація особистісної зрілості.
2. Батьки та діти. Як знайти порозуміння?
3. Вчимося розуміти та поважати інших.
4. Психологія міжособистісних конфліктів.
5. Команда моєї мрії. Тренінг командоутворення.
6. Впевненість в собі – це можливо!
7. Тренінг креативності.
8. Тренінг формування стресостійкості особистості
9. Тренінг емоційної стійкості
10. Тренінг розвитку професійної мотивації.
11. Тренінг «Оптимізація готовності до ризику»
12. Тренінг управління агресією.
13. Програма тренінгу по зниженню суїцидального ризику.
14. Успішний шлях. Мотивація успіху.
15. Тренінг вирішення міжособистісних конфліктів.
16. Особливості надання першої психологічної допомоги.
17. Профілактика залежностей. Дотримання здорового способу життя.
18. Перетворення мрій на реальність.
19. Особливості комунікації при взаємодії з представниками ЛГБТ-спільноти у діяльності поліцейського
20. Особливості професійної взаємодії поліцейського з дітьми.
21. Комунікативна компетентність працівника поліції.
22. Ми різні, але ми рівні. Гендерна рівність.

6. Методи навчання

- конспектування лекцій та самостійне опрацювання лекційного матеріалу за власним конспектом лекцій;

- підготовка до практичних занять;

- підготовка тематичних повідомлень;

- участь у групових дискусіях;

- вирішення творчих практичних завдань.

Самостійна робота за кожною темою передбачає вивчення:

- наукової літератури за темою та опрацювання визначених питань.

Індивідуальна робота передбачає підготовку доповідей, виконання наукових робіт у вигляді розробки програми тренінгу та його проведенні.

7 Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль (залік)

1. Співвідношення понять «групова психотерапія», «групова психокорекція», «психологічний тренінг», навчання.

2. Загальне уявлення про психологічний тренінг. Специфічні риси та парадигми тренінга.

3. Історія розвитку групових методів психотерапії і практичної психології.

4. Тренінг як інтерактивна форма соціально-психологічного навчання.

5. Класифікація психологічних тренінгів.

6. Основні форми взаємодії ведучого та учасників під час проведення занять.

7. Відмінності між викладанням і тренінгом.

8. Тренінг. Сильні і слабкі сторони тренінгових форм.

9. Переваги тренінгових форм навчання.

10. Головні характеристики навчання дорослих.

11. Основні принципи роботи з дорослими.

12. Інноваційні технології (методи) та форми навчання дорослих. Умови ефективного навчання дорослих.

13. Тренінгові технології в освіті дорослих.

14. Особливості навчання дорослих (модель для тренінгу Д.Колба).

15. Фасилітація. Основні відмінності від традиційного підходу.

16. Педагогічна фасилітація як умова продуктивності навчально-виховного процесу.

17. Загальний огляд застосування методики фасилітування роботи в малих групах.

18. Методи фасилітації.

19. Характеристики ефективного фасилітатора малої групи.

20. Робота з проблемними особами та групами.

21. Поняття методу в СПТ.

22. Групова дискусія як базова процедура в СПТ.

23. Феномен гри в СПТ. Види ігор та їх характеристика.

24. Психогімнастика та особливості застосування.

25. Арт-методи та особливості застосування.
26. Метод кейсів. Особливості застосування.
27. Особливості підбору тренінгових методів.
28. Основні види методів тренінгу та їх загальна характеристика.
29. Метафоричні асоціативні карти (МАК) в соціально-психологічному тренінгу.
30. Загальна класифікація підходів до створення тренінгів.
31. Кубізм. Спонтанний підхід.
32. Асоціативний підхід. Технологічний підхід.
33. Схема програми тренінгу.
34. Етапи підготовки тренінгової програми.
35. Психотехнічний конструктор. Створення необхідних тренінгових технік.
36. Загальний алгоритм тренінгового дня.
37. Умови ефективності тренінгу.
38. Труднощі, що виникають у роботі ведучого групи
39. Вимоги до особистості тренера.
40. Підготовка тренера-ведучого СПТ.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути: екзамени; тести; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські; самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, підготовка рефератів, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної

дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = \left(\frac{\text{Результат навчальних занять за семестр} + \text{Результат самостійної роботи за семестр}}{2} \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівника.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\frac{\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни}}{2} = \frac{\text{Підсумкові бали за поточний семестр}}{2} + \frac{\text{Підсумкові бали за попередній семестр}}{2}$$

Вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 3 позитивних оцінок	Розробити програму тренінгу.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94 – 96			
90 – 93			
85 – 89	Добре («зараховано»)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
80 – 84			
75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65 – 69			

60 – 64		Е	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40			
1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. . Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в інтернеті

Основна

1. Балахтар В.В Соціально-психологічний тренінг і маніпуляція. Навч. посібник Вижниця: Черемош, 2015. 180 с.
1. Білова М.Е. Навчально-методичний посібник з спецкурсу «Соціально-психологічний тренінг» Одеський національний університет імені І.І. Мечникова 2015 113 с.
2. Інтерактивна технологія навчання: організація і проведення тренінгів (інноваційні форми навчання) : Методичний посібник / О.А.Комар, Л.В.Пироженко. Умань: ФОП Жовтий О.О. 2015. 109с.
3. Милорадова Н., Попова Г. Метафорические ассоциативные карты в работе практического психолога : методика и практика. Изд. 3-е, перераб. и дополн. Харьков : ФОП Бровин А.В., 2018. 286 с.
4. Мірошниченко О. А. Акмеологічні засади проведення психолого-педагогічних тренінгів для дорослих : навч.-метод. посіб. Житомир : Вид-во «Рута», 2019. 240 с.
5. Мороз Л.І, Яковенко С.І. Професійно-психологічний тренінг : підручник : рекомендовано МОН України. Київ : Вид. Паливода А.В., 2011. 252 с.
6. Технології навчання дорослих в умовах формальної і неформальної освіти: практичний посібник / М.П. Вовк, Н.О. Філіпчук, Ю.В. Грищенко, С.О. Соломаха, Л.Ю. Султанова. К., 2019. 348 с.
7. Федорчук В.М. Тренінг особистісного зростання: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 250 с.

Допоміжна:

1. Абрамова О., Мироненко Н. Тренінгові форми навчання при підготовці фахівців технологічної освіти. *Українська професійна освіта*. №4. 2018. С. 110-115
2. Гурський, В.Є., Лефтеров В.О. Професійно-психологічний розвиток працівників спецпідрозділів поліції імітаційними засобами : монографія. Одеса : ВД "Гельветика", 2017. 163 с.
3. Колісник-Гуменюк Ю.І Методичні вказівки до вивчення модуля «Інноваційні та інтерактивні технології навчання»: наук. метод. розробка. Львів. : ЛННЦПО, 2018. 24 с.
4. Лефтеров В.О., Форманюк Ю.В., Третьякова Т.М. Теорія і практика психологічного тренінгу: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів. Одеса: Фенікс, 2021. 44 с.
5. Макарова О. П., Милорадова Н. Е., Ларіонов С. О. Психологічний супровід розвитку професійної ідентичності правоохоронців на етапі фахової підготовки : навч.-метод. посіб. Харків : ФОП Бровин О. В., 2018. 122 с
6. Милорадова Н. Е., Бречка Д. М., Доценко В. В. Психологічний супровід формування ціннісних регуляторів поведінки майбутніх правоохоронців : навч.-метод. посіб. Харків : ХНУВС, 2017. 116 с.

7. Мілорадова Н. Е., Шеховцова Е. В., Федоренко О. І., Доценко В. В. Тренінг розвитку професійних настановлень майбутніх правоохоронців : навч.-метод. посіб. Харків : Стилль Издат, 2015. 120 с.

8. Прокопенко А. І., Прокопенко І. А. Форми організації фасилітаційної взаємодії в цифровому освітньому просторі. Інноваційні педагогічні технології в цифровій школі: зб. тез доп. учасників ІІ наук.-практ. конф. молодих учених, Харків, 14-15 трав. 2020 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди . Харків, 2020. С. 25–28

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Андрощук І. М., Калюжна Т. Г., Піддячий В. М., Шарошкіна Н. Г. Навчання дорослих в умовах неформальної освіти: практичний посібник. К.: ІПОД імені Івана Зязюна НАПН України, 2019 215 с. https://lib.iitta.gov.ua/721359/1/2019%20_%20Posibnyk%20_%20Navchannia%20odoroslykh%20v%20umovakh%20neformalnoi%20osvity.pdf

2. Афанасьєва Н.Є., Перелигіна Л. А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу. 251 с. Навчальний посібник <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/4053/1/%D0%9C%D0%A1%D0%9F%D0%A2%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

3. Вправи для тренінгів URL: <http://simshecon.com/wp-content/uploads/2020/07/1e4d82e5c50b5b93206d88954808741c.pdf>

4. Вправи для тренінгів URL: <https://vseosvita.ua/library/vpravi-dla-treningiv-57871.html>

5. Доценко В.В. Навчально-тренінгова програма «ЖИТТЄКОНСТРУЮВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В КРИЗОВІ ПЕРІОДИ ЖИТТЯ» URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/187222249.pdf>

6. Етапи роботи по створенню тренінгових технік. <http://www.um.co.ua/10/10-18/10-184423.html>

7. Ігри та вправи для тренінгів (зі скарбнички неформальної освіти) URL: <https://www.gurt.org.ua/articles/43009/>

8. Карамушка Л. М. Психологічні тренінги для підготовки менеджерів та персоналу освітніх організацій (реалізація технологічного підходу) : Навч. посібник. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2022. 144 с. https://lib.iitta.gov.ua/731260/1/Karamushka_NP_1_first.pdf?fbclid=IwAR3UZu-pwu0sXprrfmYZFk0BaJFjX2GpEW-msH8mx1FPEzBfPvGE6_wJNFw

9. Марчук А. В. Андрагогіка : навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 300 с. <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3218/1/andragogika.pdf>

10. Маслянікова І.В. Сучасні підходи навчання дорослих: теоретичні та емпіричні аспекти. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: психологія. Том 31 (70) № 1 2020 С. 28-36 https://psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/1_2020/6.pdf

11. Мельниченко О.В. Андрагогічні принципи освіти дорослих та забезпечення якості неперервної педагогічної освіти. Педагогічна освіта:

теорія і практика. Психологія. Педагогіка. 36. н праць № 33 (1) 2020. С. 24-30
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/31732/1/%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0_33_%D0%9C%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%2024-30.pdf

12. Методичні рекомендації для тренерів щодо розроблення та проведення тренінгів (авторс. Колектив :Т. Фулей, Н. Буруковська, Т. Будниченко, Г. Савченко.) К., 2016. 90 с.
<http://nsj.gov.ua/files/1491898085%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0%20%D0%B7%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%96%D0%BD%D0%B3%D1%96%D0%B2%20-%20FINAL.pdf>.

13. О'Коннелл Ш., Медені А. С Посібник для тренера: як підготувати та провести тренінг, що матиме вплив. 122с.
<https://www.ndi.org/sites/default/files/Manual%20for%20trainers.pdf>

14. Пашко О. Навчання дорослих: виклики, специфіка, інтерактивні методи. Український досвід в регіональному економічному розвитку.Посібн. Львів: Галицька видавнича спілка 2013. 108 с.
<https://isc.biz.ua/images/HB/andragog.pdf>

15. Психологічні вправи для особистісних тренінгів URL:
http://psychologis.com.ua/psihologicheskie_uprazhneniya_dlya_lichnostnyh_treni_ngov.htm

16. Савченко Г.В. Навчально-методичний посібник з організації та проведення тренінгу: «Професійно-психологічна підготовка суддів» К.: ТОВ «Горизонт», 2016. 104 с. URL:
http://nsj.gov.ua/files/1508752131%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%BD%D0%B3_01.pdf

17. Сучасні технології освіти дорослих : посіб. / авт. кол. : Л. Б. Лук'янова, О. В. Аніщенко, Л. Є. Сігаєва, С. В. Зінченко, О. В. Баніт, Н. І. Дорошенко. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 182 с.
http://ipood.com.ua/data/NDR/Andragogika/2013_posibnyk_collective.pdf

18. Сучасні тренінгові технології для розвитку особистості: еко-тренінги. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції(м. Умань, 14 травня 2020 року) / За заг. ред. Т.Д. Перепелюк / М-во освіти і науки України, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, ФСПО. Умань, 2020. 107 с.
https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u279/zbirnik_14.05.2020.pdf

19. Тренінги з розвитку професійної компетентності андрагогів: практичний посібник / Авт. кол.: Баніт О. В., Коваленко О. Г., Котирло Т. В., Піддячий В. М., Самко А. М., Шарошкіна Н. Г. К.: ІПОД імені Івана Зязюна НАПН України, 2021. 407 с.
https://lib.iitta.gov.ua/731546/1/Posibnyk%20_%20treningy_%202021.pdf

20. Фасилітація і тренінг на курсах духовно-морального спрямування: навчально-методичний посібник / Яковенко І. О., Єрьоміна Л. Є., Жейнова С.

С., за заг. ред. Л. Ю. Москальової. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2018. 111 с.
http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/4362/1/Posibnik_eremina_2018_%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82.pdf.

21. Фасилітування роботи у малих групах: практичний посібник для тренерів. К., ФОП Демчинський О.В., 2017. 32 с.
http://nsj.gov.ua/files/1514283855%D0%A4%D0%90%D0%A1%D0%98%D0%9B%D0%86%D0%A2%D0%A3%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%A0%D0%9E%D0%91%D0%9E%D0%A2%D0%98%20%D0%A3%20%D0%9C%D0%90%D0%9B%D0%98%D0%A5%20%D0%93%D0%A0%D0%A3%D0%9F%D0%90%D0%A5_26%20Nov%202017_FIN.pdf.